

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2014, sp. zn. 4 Tdo 106/2014, ECLI:CZ:NS:2014:4.TDO.106.2014.1

Číslo: 4/2015

Právní věta: Směřuje-li podvodné jednání pachatele pouze k porušení majetkových práv poškozeného (např. jeho vlastnického práva k nemovitostem), může být posouzeno toliko jako trestný čin podvodu podle § 209 tr. zákoníku, resp. pokus tohoto trestného činu, a nikoliv současně v jednočinném souběhu též jako pokus trestného činu poškození cizích práv podle § 181 tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.02.2014

Spisová značka: 4 Tdo 106/2014

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podvod, Poškození cizích práv

Předpisy: §1147 Zákona č. 89/2012 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněné I. B. zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. 9 To 360/2013, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Benešově pod sp. zn. 10 T 18/2012, a Krajskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Benešově ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. 10 T 18/2012, byla obviněná I. B. (dále jen „obviněná“ nebo „dovolatelka“) uznána vinnou zločinem podvodu podle § 209 odst 1, 2, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a přečinem poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, jichž se podle výroku tohoto rozsudku dopustila tím, že

„v úmyslu se neoprávněně obohatit předstírala na základě falzifikátu plné moci ze dne 29. 4. 2010, že je zmocněna Z. P. k prodeji nemovitosti č. 6 v k. ú. obce V. u D. K., sestávající z rodinného domu a pozemku na pozemku č. 12/1 o výměře 1062 m², čímž uvedla v omyl kupujícího T. Š., kterého navíc uvedla v omyl i ohledně předmětu kupní smlouvy, když za prodávanou nemovitost vydávala nemovitost jinou stejného evidenčního čísla, a jako zmocněnec Z. P. podepsala dne 28. 7. 2010 smlouvu o budoucí kupní smlouvě a následně dne

16. 12. 2010 podepsala opět jako zmocněnec prodávající kupní smlouvu na prodej nemovitosti vlastněné poškozenou P., za níž měl poškozený Š. zaplatit kupní cenu 3 582 000,- Kč, přičemž k prodeji nemovitosti nedošlo proto, že Katastrálním úřadem, pracoviště B., nebyl povolen pro nesrovnalosti ve jméně a rodném čísle poškozené Z. P. vklad vlastnického práva nemovitosti, v případě vložení smlouvy do katastru by bylo obžalované vyplaceno 3 582 000,- Kč ke škodě pošk. Š., a pošk. P. by byla vážně ohrožena na svých vlastnických právech k nemovitosti, přičemž obžalovaná byla odsouzena rozsudkem Okresního soudu v Benešově sp. zn. 1 T 158/2007 ze dne 10. 3. 2008, pravomocným dne 25. 6. 2008, pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 2 trestního zákona, kdy rozsudkem Krajského soudu Hradec Králové ze dne 29. 4. 2010 sp. zn. 10 To 24/2010 jí byl pro tento trestný čin a sbíhající se trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona uložen souhrnný trest odnětí svobody ve výměře tří roků, podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání pěti roků“.

Za to byla podle § 209 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku odsouzena k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání třiceti měsíců, pro jehož výkon byla zařazena podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku do věznice s dozorem.

Proti tomuto rozhodnutí podala obviněná odvolání, o němž Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 10. 2013 sp. zn. 9 To 360/2013 rozhodl tak, že se podle § 258 odst. 1 písm. d) odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek částečně zrušuje ve výroku o trestu. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že se obviněná odsuzuje za zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 4 písm. d) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a za sbíhající se trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák., pomoc k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. k § 250b odst. 1, 3 tr. zák., trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. a trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák., kterými byla uznána vinnou rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 24. 10. 2012 sp. zn. 22 T 147/2008 ve znění rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 4. 6. 2013 sp. zn. 13 To 151/2013, podle § 209 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání třiceti měsíců, pro jehož výkon byla podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařazena do věznice s dozorem.

Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 24. 10. 2012, sp. zn. 22 T 147/2008, ve znění rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 4. 6. 2013, sp. zn. 13 To 151/2013, jakož i všechna další rozhodnutí na tyto výroky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Proti výše uvedenému rozsudku Krajského soudu v Praze ve spojení s citovaným rozsudkem Okresního soudu v Benešově podala obviněná prostřednictvím své obhájkyň dovolání, které zaměřila proti výroku o vině i trestu a opřela je o dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. Poukázala na to, že Okresní soud v Benešově ji uznal vinnou nadbytečně i přečinem poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, když měla využít něčího omylu, přičemž toto jednání je již obsaženo v právní kvalifikaci trestného činu podvodu. Přečin poškození cizích práv v tom případě vůbec nebyl spáchán. Z toho, jak soud prvního stupně popisuje skutek, lze dovodit, že její jednání směřovalo k tomu, aby někoho uvedla v omyl (T. Š.) a při tomtéž jednání zamlčela podstatnou skutečnost, což je alternativní součástí skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku, a to Z. P. tím, že jednala jejím jménem a jednání směřovala k tomu, aby jí byl odcizen majetek. Soud prvního stupně tento následek na straně 8 a 9 rozvedl tak, že tímto následkem by bylo zpochybnění vlastnického práva Z. P. k nemovitosti a byla by omezena v dispozici s ní, jelikož by nebyla vedena jako její vlastník v katastru nemovitostí. K tomu lze podotknout, že všechny tyto tvrzené důsledky se dají vyjádřit jediným obratem, a to, že by Z. P. přišla o nemovitost. Jedná se tedy o majetkový delikt a nikoliv o delikt poškozující cizí práva. Soudy obou stupňů pak pochybily, když jí neumožnily předložit další důkazy na svoji obhajobu, z nichž by

vyplynulo, že jednala pouze na základě pokynů T. Š. a v souladu s plnou mocí, kterou jí udělil, a následně uzavřenou mandátní smlouvou ze dne 9. 6. 2010. Poškozený T. Š. tak nemohl být uveden v omyl jejím jednáním a nemohla být ani způsobena jakákoliv škoda Z. P. Dovolatelka dále namítla, že k jejímu odvolání Krajský soud v Praze zrušil rozsudek soudu prvního stupně a uložil jí souhrnný trest odnětí svobody a to i za sbíhající trestné činy z rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 24. 10. 2012 sp. zn. 22 T 147/2008 ve znění rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 4. 6. 2013, sp. zn. 13 To 151/2013. Tento trest je však, pokud se týká jeho výše, shodný s trestem, který uložil Okresní soud v Benešově. Krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že toto rozhodnutí je v její prospěch, ale s tím souhlasí pouze částečně, když posledním arbitrem, zda je toto rozhodnutí v její prospěch, by měl mít zásadně obviněný, nikoli soud. Pokud byly oba trestné činy spáchané ve stadiu pokusu, byla namísto úvaha, zda uložený nepodmíněný trest není příliš přísný, když pokus byl zcela nezpůsobilý a nemohl vést k převedení nemovitosti. Trest měl být uložen výrazně pod spodní hranicí stanovenou trestním zákoníkem a měl být uložen trest podmíněný, když i trest, ke kterému byl ukládán trest souhrnný, byl jako podmíněný uložen.

Dovolatelka dále uvedla, aniž své úvahy jakkoliv specifikovala, že byla odsouzena místně nepřislušným soudem a odňata svému zákonnému soudci. Doplnila, že soudy obou stupňů věc skutkově nesprávně posoudily. Odvolací soud se nevyrovnal s důležitými námitkami a tvrzeními, které uvedla, a navíc způsobem shora uvedeným nesprávně hodnotil společenskou škodlivost jednání a uložil jí nepřiměřený trest, když pro jeho uložení jako nepodmíněného testu nebyl dán důvod.

V závěru dovolání obviněná navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí a rozsudek Okresního soudu v Benešově ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. 10 T 18/2012, podle § 265k odst. 1 tr. ř. a zrušil i další rozhodnutí obsahově navazující na tento rozsudek a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Praze, aby věc znovu projednal a rozhodl. Současně obviněná projevila souhlas s projednáním dovolání v neveřejném zasedání.

K podanému dovolání se v souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství, „dále jen státní zástupce“, který poukázal na to, že obviněná namítla, že uložený trest je nepřiměřeně přísný a pro uložení nepodmíněného trestu nebyly žádné důvody. Tyto námitky a rovněž i polemiku ohledně uložení trestu souhrnného nelze podřadit pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., neboť podle tohoto ustanovení lze úspěšně namítat, jen jestliže trest byl uložen ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou zákonem na trestný čin, jímž byl obviněný uznán vinným, nebo byl uložen druh trestu, který zákon nepřipouští. Je možno doplnit, že určité námitky ohledně výroku o trestu by bylo možno podřadit pod dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jakožto jiné nesprávné hmotně právní posouzení, na němž je založeno rozhodnutí, a to konkrétně jiné vady výroku o trestu záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu. Šlo by například o pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný trest, nebo úhrnný trest, popřípadě společný trest za pokračování v trestném činu. Žádná z takových okolností však v trestní věci obviněné dána nebyla a její námitky týkající se výše trestu pod jí uvedené dovolací důvody nespádají. Pokud obviněná polemizuje s uložením souhrnného trestu, toto nečinní věcně, když podstatu jeho uložení nijak nezpochybňuje, a své námitky směřuje jen v zásadě proti přísnosti trestu.

K dalšímu uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. státní zástupce uvedl, že jestliže obviněná namítá nedostatky v provedeném dokazování i v učiněných skutkových zjištěních, např. že soudy jí odňaly možnost předložit další důkazy na její obhajobu, nebo že poškozenému Š. nic nezamlčela a neuvedla jej v omyl ani jeho omylu nevyužila, tak namítá nedostatky v provedeném dokazování a v učiněných skutkových zjištěních, které se týkají právní kvalifikace jednání jako zločinu podvodu, přičemž tyto námitky nelze pod uplatněný dovolací důvod podřadit. Soudy neodňaly obviněné možnost uplatnit svoji obhajobu a tato nikdy o žádných jiných údajných důkazech nehovořila, ani je nepředložila, a sama se k věci odmítla vyjádřit. Soud prvního

stupně na straně 7 a 8 hodnotí zjištěné skutečnosti a činí závěry ve vztahu k protiprávnímu jednání obviněné a uvádí, z čeho dovedl, že se tato dopustila pokusu zločinu podvodu podle § 21 odst. 1 k § 209 odst. 1, 2, 4 písm. d) tr. zákoníku. Státní zástupce nesouhlasí ani s tvrzením obviněné, že by se jednalo o nezpůsobilý pokus, neboť obviněná učinila vše k tomu, aby poškozeného T. Š. připravila o více než 3 500 000 Kč, a jen v důsledku nesprávného uvedení rodného čísla a jména Z. P. na patřičných dokladech nedošlo k dokonání trestného činu. Jednání je i společensky škodlivé, jak se k této otázce vyjádřil ve svých rozhodnutích Nejvyšší soud, např. v rozhodnutí ze dne 19. 1. 2011, sp. zn. [5 Tdo 17/2011](#), kdy závěr o nedostatečné společenské škodlivosti činu by bylo možno učinit jen zcela výjimečně v případech, v nichž z určitých závažných důvodů není vhodné uplatňovat trestní represí, kdyby konkrétní čin z hlediska závažnosti neodpovídal ani těm nejlehčím běžně se vyskytujícím trestným činům příslušné právní kvalifikace. Jestliže obviněná namítla, že byla odsouzena nepřislušným soudem, pak tato námitka nespadá pod daný dovolací důvod a navíc je neopodstatněná.

Státní zástupce však spatřuje opodstatněnou a důvodnou námitku obviněné v tom, že její jednání popsané ve výroku rozsudku ve vztahu k poškozené Z. P. nelze kvalifikovat jako přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Soudy takto kvalifikovaly jednání, které mělo spočívat podle výroku rozsudku v tom, že „... v případě vložení smlouvy do katastru... by poškozená P. byla vážně ohrožena na svých vlastnických právech k nemovitosti“. V odůvodnění rozsudku na stranách 8 a 9 soud prvního stupně uvedl, že „...jednání obžalované směřovalo k poškození práv Z. P., a to tak, že by bylo zpochybněno její vlastnické právo k nemovitosti a byla by omezena k dispozici nemovitostí, neboť by nebyla vedena jako vlastník v katastru nemovitostí. Byla by nucena uplatnit své vlastnické právo u soudu“. Z dikce ustanovení § 181 odst. 1 tr. zákoníku i judikatury Nejvyššího soudu např. usnesení ze dne 21. 9. 2005 sp. zn. [8 Tdo 1136/2005](#) vyplývá, že objektem tohoto přečinu jsou jiná než majetková práva, neboť tato jsou chráněna jinými ustanoveními trestního zákoníku definujícími trestné činy majetkového charakteru. Pokud by tedy v této trestní věci došlo k porušení práv spojených s vlastnictvím a užíváním domu Z. P., nelze takto určený předmět útoku podřadit pod nemajetková práva, protože práva k takové nemovitosti jsou svým charakterem právy majetkovými. Jednání obviněné proto nelze kvalifikovat jako přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Státní zástupce v této části shledává dovolání obviněné důvodné, proto v závěru svého podání navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil dovoláním napadený rozsudek Krajského soudu v Praze i předcházející rozsudek Okresního soudu v Benešově, jakož i všechna rozhodnutí na tato rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu v Benešově věc k novému projednání a rozhodnutí. Současně státní zástupce souhlasil, aby Nejvyšší soud učinil rozhodnutí za podmínek § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání a pro případ odlišného stanoviska Nejvyššího soudu souhlasil rovněž podle § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. s tím, aby i jiné rozhodnutí bylo učiněno v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou (§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.), v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené obviněnou naplňují jí uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody, jejichž existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

Ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného

dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004 sp. zn. [IV. ÚS 73/03](#)). Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozsudku z vlastní iniciativy. Právně fundovanou argumentaci má přitom zajistit povinné zastoupení odsouzeného obhájcem - advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

Obviněná ve svém mimořádném opravném prostředku uplatnila dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř.

Nejprve k uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., který je dán tehdy, jestliže obviněnému byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným. Má-li dojít k naplnění tohoto dovolacího důvodu, musí být v dovolání namítána existence jedné z jeho dvou alternativ, tedy že došlo buď k uložení nepřipustného druhu trestu nebo k uložení druhu trestu sice přípustného, avšak mimo zákonnou trestní sazbu. Jiná pochybení soudu spočívající v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména nesprávné vyhodnocení kritérií uvedených v § 39 až § 42 tr. zákoníku a v důsledku toho uložení nepřiměřeného přísného nebo naopak mírného trestu nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani žádného jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř. (srov. rozhodnutí č. 22/2003 Sb. rozh. trest.). Je možno ještě doplnit, že určité námitky ohledně výroku o trestu by bylo možno podřadit i pod dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (jakožto jiné nesprávné hmotněprávní posouzení, na němž je založeno rozhodnutí), a to konkrétně jiné vady výroku o trestu záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu. Šlo by například o pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný trest nebo úhrnný trest, popř. společný trest za pokračování v trestném činu (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2002, sp. zn. [11 Tdo 530/2002](#)). Žádná z takovýchto okolností však v trestní věci obviněné dána nebyla a její námitky týkající se výše trestu pod jí uváděné dovolací důvody nespádají. Pokud obviněná polemizuje s uložením souhrnného trestu, tak to nečiní věcně a nijak své námitky neupřesňuje. Podstatu jeho uložení - tedy to, zda souhrnný trest měl nebo neměl být uložen - nijak nezpochybňuje a své námitky směřuje v zásadě jen proti přísnosti trestu.

Při uvedeném vymezení zákonných podmínek pro naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je zřejmé, že námitku obviněné uplatněnou ve vztahu k trestu nelze považovat za relevantní, a pokud by dovolatelka neuplatnila dovolací námitky jiné, musel by Nejvyšší soud dovolání obviněné odmítnout podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. zákoníku jako dovolání podané z jiného, než zákonného důvodu.

Druhý uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V mezích tohoto dovolacího důvodu je pak možno namítat, že skutek zjištěný soudem byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, třebaže nejde o trestný čin nebo sice jde o trestný

čin, ale jeho právní kvalifikace neodpovídá tomu, jak byl skutek ve skutkové větě výroku o vině popsán. Z dikce citovaného ustanovení tedy plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možno dovoláním vytýkat výlučně vady právní. Vedle těchto vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která přímo nespočívá v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

Na podkladě uvedeného dovolacího důvodu tedy nelze přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., neboť tato činnost soudu spočívá v aplikaci ustanovení procesních, nikoliv hmotně právních. Vedle vad, které se týkají posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

Nejvyšší soud není další odvolací instancí, nemůže přezkoumávat a posuzovat postup hodnocení důkazů soudů obou stupňů. V dovolacím řízení je naopak povinen vycházet z jejich skutkových zjištění a teprve v návaznosti na zjištěný skutkový stav posuzovat hmotně právní posouzení skutku. V takovém případě by se totiž dostával do pozice soudu druhého stupně a suploval jeho činnost (k tomu srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu např. ve věcech sp. zn. [I. ÚS 412/02](#), [III. ÚS 732/02](#), [III. ÚS 282/03](#), [II. ÚS 651/02](#) a dalších). Dovolací soud je naopak povinen vycházet ze skutkových zjištění soudů prvního (a event. druhého) stupně a teprve v návaznosti na jimi zjištěný skutkový stav může posuzovat hmotně právní posouzení skutku. V této souvislosti je také třeba připomenout, že z hlediska nápravy skutkových vad trestní řád obsahuje další mimořádné opravné prostředky, a to především obnovu řízení (§ 277 a násl. tr. ř.) a v určitém rozsahu i stížnost pro porušení zákona (§ 266 a násl. tr. ř.).

Průlomem do uvedených zásad vymezujících dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. může být jen „extrémní nesoulad“, resp. zjištění, že právní závěry obecného soudu jsou v extrémním nesouladu s učiněnými skutkovými zjištěními (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2005 sp. zn. [III. ÚS 578/04](#) nebo ze dne 20. 9. 2006 sp. zn. I. ÚS 553/2005 a další). O „extrémní nesoulad“ mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci se jedná tehdy, jsou-li prokázána zcela zjevná extrémní pochybení mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci. O takový případ jde jen za situace, že je zjištěna zjevná absence srozumitelného odůvodnění rozsudku, kardinální logické rozpory ve skutkových zjištěních a z nich vyvozených právních závěrech, opomenutí a nehodnocení stěžejních důkazů, úplná absence důležitých skutkových zjištění, atp. (srov. například usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 8. 2010 sp. zn. III. ÚS 1800/2010).

V dané věci se však o takovou situaci nejednalo.

Z obsahu dovolání podaného obviněnou vyplývá, že námitky, které ve svém mimořádném opravném prostředku uplatnila, a o něž existenci citovaného dovolacího důvodu opřela v části týkající se zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 4 písm. d) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, v tomto ohledu nemohou obstát. Uplatněné výhrady totiž zásadně napadají pouze rozsah provedeného dokazování soudy obou stupňů a způsob hodnocení důkazů z jejich strany (konkrétně když dovolatelka namítala, že nebylo dostatečně prokázáno, že se uvedené trestné činnosti dopustila, že poškozenému Š. nic nezamlčela, neuvedla jej v omyl, ani jeho omylu nevyužila, a že k předpokládanému následku nemohlo dojít a jde o tzv. nezpůsobilý pokus. V důsledku toho se domáhala změny skutkových zjištění ve svůj prospěch; teprve z takto tvrzených nedostatků (tedy až sekundárně) dovozovala údajně nesprávné právní posouzení skutku, jímž byla uznána vinnou. Tím se v podstatě domáhala přehodnocení skutkových závěrů, které měly vyplynout z provedeného dokazování.

Takovou argumentaci ovšem pod uvedený dovolací důvod, ale ani pod žádný jiný podřadit nelze. Obviněná také ve svém dovolání konstatovala, že byla odsouzena nepřislušným soudem a byla odňata zákonnému soudci. Uplatnila však dovolací důvody podle § 265e odst. 1 písm. h), g) tr. ř., přičemž uvedené námitky pod tyto dovolací důvody nespádají a navíc obviněná neuvedla, v čem tato pochybení spatřuje, a ani to nelze z takto omezené formulace jakkoliv dovodit. Nejvyšší soud se proto uvedenou dovolací námitkou nezabýval, ani zabývat nemohl. Nad rámec svého přezkumu Nejvyšší soud dodává, že nezjistil žádné okolnosti, které by svědčily proto, že by Okresní soud v Benešově nebyl místně příslušný.

Další část podaného dovolání, ve které obviněná namítala, že nenaplnila znaky skutkové podstaty pokusu přečinu poškození cizích práv podle § 21 odst. 1, § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, neboť jednání, kterým byla uznána vinnou, je již obsaženo v právní kvalifikaci zločinu podvodu a přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, byť ve stadiu pokusu, nebyl spáchán, Nejvyšší soud posoudil jako podané v souladu s dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Jelikož neshledal okolnosti, pro které by byl povinen dovolání obviněné podle § 265i odst. 1 tr. ř. odmítnout, přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že dovolání je v této části důvodné.

K těmto dovolacím námitkám je nejprve třeba v obecné rovině uvést, že přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo jinému způsobí vážnou újmu na právech tím, že využije něčího omylu. Jak již z této zákonné dikce plyne, objektem tohoto trestného činu jsou cizí práva, za něž jsou ve smyslu této trestně právní ochrany považována jiná než majetková práva jednotlivce, např. v oblasti vztahů rodinných, pracovních apod., a to i práva právnických osob, kolektivních orgánů apod., jakož i práva státu. Vyjdeme-li z opaku smyslu této zásady, pak pod takto vymezená cizí práva nelze zahrnout práva mající majetkovou povahu, neboť ta jsou chráněna ustanovením § 209 tr. zákoníku o trestném činu podvodu.

Pojem majetkových práv není výslovně definován, avšak podle právní teorie jde o práva, která jsou spjata s majetkem. Majetkem se rozumí souhrn majetkových hodnot (věcí, pohledávek, jiných práv a hodnot ocenitelných penězi), které přísluší určitému subjektu, a vyjadřuje, co někomu patří, co někdo vlastní, co náleží výlučně jediné osobě. Za majetek se označuje každé penězi ocenitelné právo v užším smyslu vlastnictví, tedy neomezené a výlučné právo k věci nebo nehmotnému statku, právo disponovat s věcí nebo s nehmotným statkem jakýmkoliv právem dovoleným způsobem, zejména je držet, užívat, požívat, nakládat s ním a vyloučit každého, kdo by v tom oprávněného rušil. Jde o neomezená práva užívání a disponování, která lze po právu vykonávat nad jednotlivou věcí nebo nehmotným právem, tj. neomezená práva užívání a disponování. Vlastnické právo je charakteristické tím, že vlastník vykonává svá oprávnění svou mocí, tedy mocí nezávislou na současné existenci moci kohokoliv jiného k téže věci.

Na základě tohoto vymezení majetkových práv lze určit, že nemajetkovými právy jsou každá jiná práva, která se svým obsahem nedotýkají majetku ani úkonů s ním souvisejících.

Pro úplnost je s ohledem na námitky obviněné a v duchu těchto obecných zásad vhodné dodat i to, že k naplnění znaků přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1, písm. b) tr. zákoníku je nutné jednak způsobení vážné újmy na takto vymezených cizích nemajetkových právech a jednak jednání, které má povahu podvodného jednání, tj. využití něčího omylu. Zda jde o vážnou újmu na právech, je nutno posuzovat ad hoc, tj. se zřetelem k okolnostem konkrétního případu, zejména k tomu, o jaké právo šlo, jaká byla intenzita újmy na tomto právu a jaké následky to mělo pro poškozeného, zejména zda šlo o škodlivý následek lehce nebo obtížně odstranitelný, popř. již zcela neodstranitelný. Uvedením v omyl je pak takové jednání, kterým pachatel předstírá okolnosti, jež nejsou v souladu se skutečným stavem věci. Uvedení v omyl může být spácháno konáním, opomenutím i konkludentním

jednáním. Podvodné jednání přitom může směřovat nejen vůči poškozenému, ale i vůči jiné fyzické nebo právnické osobě, popř. orgánu apod.

Podle skutkových zjištění je obviněné kladeno za vinu, že poškozená Z. P. by byla vážně ohrožena na svých vlastnických právech k nemovitosti. Z odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně lze dále zjistit, že za následek, který obviněná svým jednáním způsobila, je považována vážná újma na právech, jež vznikla jednáním obviněné, které směřovalo k poškození práv Z. P. a to tím, že by bylo zpochybněno její vlastnické právo k nemovitosti a byla by omezena v dispozici s nemovitostí, neboť by nebyla vedena jako vlastník v katastru nemovitostí, a byla by nucena uplatnit své vlastnické právo u soudu.

Došlo-li k porušení takových práv poškozené Z. P., nelze takto určený předmět útoku podřadit pod nemajetková práva, kterými je vymezen objekt přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, protože takováto práva jsou svým charakterem majetkovými právy. Jednání obviněné plně vystihuje právní kvalifikace zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 4 písm. d) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, když údaje uvedené ve výroku rozsudku ohledně následku, který hrozil Z. P., jsou nadbytečné.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud dovolání obviněné shledal důvodným, neboť dospěl k závěru, že činem, jímž byla uznána vinnou, nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1, písm. b) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, a protože soudy obou stupňů v rozporu se shora rozvedenými zásadami trestné jednání obviněné chybně podle tohoto ustanovení posoudily, nemohla napadená rozhodnutí obstát. Dovolací soud proto rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek odvolacího soudu, přičemž rozsudek soudu prvního stupně ponechal nezměněn. Důkazy, které byly ve věci provedeny, umožňují učinit závěr, že byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nejvyšší soud je toho názoru, že vytčené pochybení, k němuž došlo již v odsuzujícím rozsudku okresního soudu, může napravit přímo soud odvolací. Zároveň pak byla zrušena i všechna obsahově navazující rozhodnutí, která v důsledku tohoto rozhodnutí pozbyla svého podkladu (§ 265k odst. 2 tr. ř.). Nejvyšší soud proto následně přikázal Krajskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl (§ 265l odst. 1 tr. ř.). To konkrétně znamená, že odvolací soud opětovně posoudí dovolání obviněné proti rozsudku soudu prvního stupně. Nejvyšší soud připomíná, že odvolací soud je vázán právním názorem, který vyslovil v tomto rozhodnutí Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Pokud v průběhu odvolacího řízení vyvstane potřeba provést důkazy, nic nebrání, aby je odvolací soud provedl. Musí však respektovat zákaz změny k horšímu, neboť napadené rozhodnutí bylo zrušeno jen v důsledku dovolání podaného obviněnou (§ 265s odst. 2 tr. ř.). Proto za tohoto stavu jakékoliv doplnění výroku o škodu a její výši, která hrozila poškozené Z. P., nepřichází v úvahu.

Za podmínek uvedených v § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. bylo o zrušení napadeného rozhodnutí a o přikázání věci k novému projednání a rozhodnutí rozhodnuto v neveřejném zasedání.